

Przeszłość – terażniejszość – przyszłość „Inżynierii Morskiej i Geotechniki”

Prof. dr hab. inż. Bohdan Zadroga – Politechnika Gdańska

Redaktor działu *Geotechnika*

PRZESZŁOŚĆ

Założyciele, Kolegium Redakcyjne i zakres tematyczny

Na początku 1980 roku ukazał się pierwszy numer nowego czasopisma naukowo-technicznego „Inżynieria Morska”. Było ono organem Komitetu Naukowo-Technicznego do spraw Gospodarki Morskiej Naczelnej Organizacji Technicznej. Wydawcą czasopisma było Wydawnictwo Czasopism i Książek Technicznych SIGMA w Warszawie.

Pomysłodawcą utworzenia i założycielem czasopisma był profesor Eugeniusz Dembicki, ówczesny (1965-1979) redaktor działu *Hydrotechnika Morska* w czasopiśmie *Technika i Gospodarka Morska* oraz pracownik naukowo-dydaktyczny Politechniki Gdańskiej. Profesor Dembicki został także Redaktorem Naczelnym utworzonego czasopisma, pełniąc tę funkcję do chwili obecnej, a zatem przez 36 lat.

Współzałożycielami czasopisma „Inżynieria Morska” byli:

- Profesor Tadeusz Jednorąg, Dyrektor Naczelny Instytutu Morskiego w Gdańsku;
- Profesor Jerzy Onoszko, pracownik naukowo-dydaktyczny Politechniki Gdańskiej.

„Inżynierię Morską” – wydawaną początkowo jako miesięcznik, a od 1982 roku jako dwumiesięcznik – ukierunkowano tematycznie dla inżynierów i techników oraz pracowników naukowych związanych z działalnością naukowo-badawczą i dydaktyczną, studialno-projektową i wykonawczą szeroko pojętej inżynierii morskiej, a także działaczy gospodarczych z tego zakresu. Miało to na celu przyczynienie się do podnoszenia kwalifikacji zawodowych kadry inżynieryjno-technicznej i naukowo-badawczej pracującej w gospodarce morskiej oraz w pokrewnych dyscyplinach inżynierii wodnej.

Przyjętą tematykę realizowano w siedmiu działach, za które byli odpowiedzialni w 1980 r. następujący redaktorzy działów:

- Zagadnienia Ogólne – prof. Tadeusz Jednorąg;
- Inżynieria Brzegowa i Pełnomorska – prof. Jerzy Onoszko;
- Geotechnika – prof. Eugeniusz Dembicki i doc. dr hab. inż. Bohdan Zadroga;
- Budowle Morskie i Stoczniowe – mgr inż. Zbigniew Szopowski;
- Technika Portów – dr inż. Olgierd Downarowicz;
- Wykonawstwo Morskie – dr inż. Jan Gosławski;
- Kronika i Aktualności – dr inż. Aleksander Mielczarski i dr inż. Włodzimierz Cichy.

Sekretarzem Redakcji była pani mgr Danuta Teresińska, a przewodniczącym 18-osobowej Rady Programowej – prof. Stanisław Hueckel.

Zmiana tytułu i zakresu tematycznego

Ograniczone objętości krajowych periodyków naukowych i technicznych prowadzących dział *Geotechnika* oraz sugestie środowiska geotechnicznego w Polsce (a szczególnie członków Polskiego Komitetu Geotechniki i ówczesnej Sekcji Mechaniki Gruntów i Skał oraz Fundamentowania Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN) skłoniły Kolegium Redakcyjne Inżynierii Morskiej do istotnego rozszerzenia działu *Geotechnika* i uwypuklenia tego faktu w tytule czasopisma. Efektem tego była, zaakceptowana przez Wydawnictwo SIGMA, zmiana od 1991 roku tytułu na „Inżynieria Morska i Geotechnika”.

W związku z tym w dziale *Geotechnika* zaczęto zamieszczać nie tylko prace tematycznie związane ściśle z budownictwem pełnomorskim i morskim oraz z posadowieniem obiektów budowlanych w rejonach nadmorskich, ale także prace związane z budownictwem lądowym ziemnym i podziemnym w innych rejonach Polski. Zamieszczano cykle artykułów poświęcone aktualnym zagadnieniom geotechnicznym (w kraju i za granicą) w celu przybliżenia P.T. Czytelnikom najnowszych osiągnięć geotechniki światowej w zakresie rozwiązań teoretycznych i metod obliczeń zagadnień z zakresu geotechniki, technologii wykonawstwa prac terenowych oraz stosowanego sprzętu do nowoczesnych geotechnicznych badań terenowych i laboratoryjnych.

Dowodem tego są następujące skomasowane cykle tematyczne zawierające od kilku do kilkunastu artykułów opracowanych przez Autorów krajowych i zagranicznych:

- nowoczesne badania *in situ*,
- polepszanie gruntów słabych,
- nowoczesne geotechniczne badania modelowe i laboratoryjne,
- geotechnika na potrzeby elektrowni jądrowych,
- nowoczesne techniki wzmacniania gruntów i fundamentów,
- geotechniczne aspekty budowy bezpiecznych składowisk odpadów,
- geotechnika na potrzeby budowy autostrad w Polsce,
- geotechnika na progu XXI wieku,
- norma geotechniczna Eurokod 7.

W związku z wprowadzoną zmianą tytułu czasopisma drobnym zmianom uległy nazwy działów oraz Redaktorzy działów:

- Zagadnienia Ogólne i Ochrona Środowiska – prof. Tadeusz Jednorąg;
- Inżynieria Brzegowa i Pełnomorska – prof. Jerzy Onoszko;
- Geotechnika – prof. Bohdan Zadroga;

- Budowle Morskie i Portowe – mgr inż. Janusz Hauptmann;
- Technika Portów – prof. Olgierd Downarowicz;
- Kronika i Aktualności – dr inż. Włodzimierz Cichy (zastępca Redaktora Naczelnego).

Przewodniczącym 17-osobowej Rady Programowej został prof. Czesław Druet.

Inżynieria Morska i Geotechnika (IMiG) stała się czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim, ponieważ dział Geotechnika objął zagadnienia mechaniki gruntów i fundamentowania całego budownictwa lądowego i wodnego, a także budownictwa komunikacyjnego i komunalnego oraz inżynierskich zagadnień ochrony środowiska.

Od 1993 roku wydawcą Inżynierii Morskiej i Geotechniki jest spółka prawa handlowego IMOGEOR sp. z o.o. w Gdańsku.

Spółkę tę utworzyły Politechnika Gdańska, Rada Wojewódzka Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT w Gdańsku oraz zespół redakcji. Prezesem Zarządu Spółki jest prof. Eugeniusz Dembicki, równocześnie Redaktor Naczelny czasopisma.

Siedzibą Redakcji jest Politechnika Gdańska, Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska.

W 2009 roku czasopismo naukowo-techniczne Inżynieria Morska i Geotechnika obchodziło 30-lecie działalności wydawniczej. Z tej okazji wydano obszerny (około 100 stron) numer specjalny (5/2009), w którym artykuły podsumowujące 30-lecie działalności czasopisma opracowali: Redaktor Naczelny prof. Eugeniusz Dembicki oraz Redaktorzy kolejnych działów: prof. Tadeusz Jednorąg, prof. Ziemowit Suligowski, prof. Zbigniew Pruszek, prof. Bohdan Zadroga, mgr inż. Jerzy Drążkiewicz, dr inż. Włodzimierz Cichy.

Podsumowania zawarte w tych artykułach zamykają pierwszy 30-letni okres wydawania Inżynierii Morskiej i Geotechniki. Szkoda, że okres ten musimy zaliczyć już do przeszłości.

TERAZNIEJSZOŚĆ

Kolegium Redakcyjne i zakres tematyczny

Do terazniejszości można zaliczyć kolejne sześć lat (2010-2015) wydawania Inżynierii Morskiej i Geotechniki.

W tym okresie Kolegium Redakcyjne podjęło intensywne działania mające na celu zwiększenie liczby punktów przyznawanych publikacjom zamieszczanym w IMiG. W celu spełnienia odpowiednich warunków:

- w latach 2012-2013 umieszczono w internecie streszczenia wszystkich artykułów opublikowanych w IMiG od 1980 roku i są zamieszczane na bieżąco streszczenia kolejnych ukazujących się artykułów,
- od 2010 roku wprowadzono na stałe nowy dział Geosyntetyki,
- uruchomiono stronę internetową,
- rozszerzono skład Kolegium Redakcyjnego o jednego przedstawiciela terenowego, czterech przedstawicieli za-

granicznych oraz o przedstawiciela Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego.

Aktualny zakres tematyczny i skład Kolegium Redakcyjnego jest następujący:

- Zagadnienia Ogólne i Ochrona Środowiska – prof. Ziemowit Suligowski;
- Inżynieria Brzegowa i Pełnomorska – prof. Zbigniew Pruszek;
- Geotechnika – prof. Bohdan Zadroga;
- Geosyntetyki – dr inż. Angelika Duszyńska;
- Budowle Morskie i Portowe – mgr inż. Jerzy Drążkiewicz;
- Technika Portów – mgr inż. Anna Stelmaszyk-Świerczyńska;
- Kronika i Aktualności – dr inż. Włodzimierz Cichy (zastępca Redaktora Naczelnego).

Redaktorem Naczelnym jest prof. Eugeniusz Dembicki, sekretarzem Redakcji mgr inż. Magdalena Mossakowska, a w skład Kolegium Redakcyjnego, poza redaktorami wymienionych działów, wchodzi:

- przedstawiciel na teren Szczecina – prof. Ryszard Cofuła,
- przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego – dr Mieczysław Struk,

oraz następujący przedstawiciele zagraniczni:

- mgr inż. Michał Wojnarowicz (Francja),
- dr inż. Janusz Sobolewski (Niemcy),
- prof. Jolanta Lewandowska (Francja),
- dr inż. Ryszard Daniel, (Holandia).

Przewodniczącym 8-osobowej Rady Programowej jest prof. Zygmunt Meyer.

W okresie 36 lat działalności wydawniczej, oprócz numerów zwyczajnych o średniej objętości 70 ÷ 80 stron, wydano 20 numerów specjalnych (w tym jubileuszowych) poświęconych:

- różnego rodzaju jubileuszom i działalności szkół wyższych w rejonach nadmorskich (głównie Politechniki Gdańskiej i obecnego Wydziału Inżynierii Lądowej i Środowiska),
- ogólnopolskim konferencjom (głównie Krajowym Konferencjom Mechaniki Gruntów i Inżynierii Geotechnicznej oraz Ogólnopolskim Konferencjom Młodych Geotechników),
- sesjom jubileuszowym zasłużonych geotechników,
- tematyce rozwoju województwa pomorskiego,
- ważnym wydarzeniom i debatom inżynierów i techników członków regionalnych stowarzyszeń NOT.

Specjalne numery IMiG ukazały się w latach 1983-2015, miały zwiększone objętości od około 200 do 440 stron i dotyczyły chronologicznie:

- Jubileuszu 35-lecia działalności Biura Projektów Budownictwa Morskiego PROJMORS w Gdańsku (1983);

- Prezentacji wyników badań zrealizowanych w ramach Projektu Badawczego Zamawianego pt. „Opracowanie podstaw procesu aktywizacji regionu elbląskiego w aspekcie transportu morsko-rzecznego, rekreacji i rybołówstwa” finansowanego przez Komitet Badań Naukowych w Warszawie;
- Jubileuszu 50-lecia Wydziału Hydrotechniki Politechniki Gdańskiej (1990);
- Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego (2000);
- 20 rocznicy śmierci profesora Stanisława Hueckela, członka rzeczywistego PAN i twórcy polskiej hydrotechniki morskiej (2001);
- XXIII Kongresu Techników Polskich w Gdańsku (2002);
- XIII Krajowej Konferencji Mechaniki Gruntów i Fundamentowania i II Ogólnopolskiej Konferencji Młodych Geotechników w Gliwicach (2003);
- Sesji Jubileuszowej 70 urodzin i 47-lecia pracy naukowej profesora Andrzeja Tejchmana-Konarzewskiego (2003);
- Jubileuszu 100-lecia Politechniki w Gdańsku i 60-lecia Politechniki Gdańskiej (2004);
- Debaty inżynierów i techników Pomorskiej Rady Federacji Stowarzyszeń NOT w Gdańsku (2004);
- XIV Krajowej Konferencji Mechaniki Gruntów i Inżynierii Geotechnicznej i III Ogólnopolskiej Konferencji Młodych Geotechników w Białymstoku (2006);
- 52. Konferencji Naukowej Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN i Komitetu Nauki PZITB w Krynicy (2006);
- XV Krajowej Konferencji Mechaniki Gruntów i Inżynierii Geotechnicznej i IV Ogólnopolskiej Konferencji Młodych Geotechników w Bydgoszczy (2009);
- Jubileuszu 65-lecia Politechniki Gdańskiej i 65-lecia Wydziału Inżynierii Lądowej i Środowiska (2010);
- Jubileuszu (1946-2010) Katedry Geotechniki Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie (2010);
- Konferencji Naukowo-Technicznej Śródlądowe Drogi Wodne w Zrównoważonym Rozwoju Regionu Północnego Polski (2010);
- Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo-Technicznej Zarządzanie Projektami Inwestycyjnymi w branży wodociągowo-kanalizacyjnej (2011);
- XVI Krajowej Konferencji Mechaniki Gruntów i Inżynierii Geotechnicznej i V Ogólnopolskiej Konferencji Młodych Geotechników we Wrocławiu (2012);
- Sesji Jubileuszowej z okazji 70 urodzin oraz 45-lecia pracy naukowej profesora Zygmunta Meyera (2014);
- Jubileuszu 110-lecia Politechniki Gdańskiej;
- XVII Krajowej Konferencji Mechaniki Gruntów i Inżynierii Geotechnicznej i VI Ogólnopolskiej Konferencji Młodych Geotechników w Łodzi (2015).

Numery te miały zdecydowanie powiększoną objętość wahającą się od około 200 do 440 stron (np. IMiG nr 3/2015, w którym są zawarte 73 artykuły zgłoszone i przyjęte do druku na ostatnią z wymienionych konferencji).

Począwszy od 2009 roku ukazało się w IMiG 28 biografii zasłużonych geotechników polskich oraz 17 zasłużonych polskich hydrotechników morskich, którzy pomimo ukończenia 70 lat nadal czynnie działają naukowo i zawodowo.

Wydawanie IMiG było i jest możliwe dzięki dotacjom finansowym:

- Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska;
- różnych instytucji zamawiających wydanie numerów specjalnych;
- około 25 firm i przedsiębiorstw specjalistycznych z zakresu szeroko rozumianej geotechniki, budownictwa morskiego i inżynierii środowiska zamieszczających swoje reklamy.

Wszystkim wymienionym Kolegium Redakcyjne składa najserdeczniejsze podziękowania za dotychczasową wieloletnią współpracę.

Redakcja Inżynierii Morskiej i Geotechniki prowadzi również szeroką i intensywną współpracę z wydawnictwami zagranicznymi, otrzymując od nich ciekawe informacje i materiały wykorzystywane w jej pracy wydawniczej. Należą do nich: Wydawnictwo Wilhelm Ernst & Sohn a Wiley Company, Wydawnictwo Elsevier i Wydawnictwo Springer Verlag oraz czasopisma zagraniczne: Geotechnik (Niemcy), Hansa (Niemcy), La Revue Française de Géotechnique (Francja), Annales des Ponts Chaussées (Francja), La Revista Geotechnica Italiana (Włochy) Geotextiles and Geomembranes (Anglia), Chroatian Geotechnical Journal (Chorwacja).

Jako ciekawostkę przedstawiam krótkie syntetyczne zestawienie statystyczne, z którego wynika, że okres 36 lat ukazywania się IMiG można scharakteryzować następującymi liczbami:

- 228 wydanych numerów,
- 14410 stron druku,
- 63 średnia liczba stron w numerze,
- 2478 artykułów,
- kilkuset autorów krajowych i zagranicznych,
- 196 recenzji książek krajowych,
- 379 recenzji książek zagranicznych.

PRZYSZŁOŚĆ

Przedstawiony skrótowo rozwój tematyki, zakresu, formy edytorskiej i objętości IMiG inspirowany i ukierunkowany w ciągu 36 lat przez Założyciela i jednocześnie Redaktora Naczelnego profesora Eugeniusz Dembickiego i realizowany wspólnie z kolejnymi redaktorami działów, Kolegiami Redakcyjnymi i Radami Programowymi świadczy o wysokiej i docenianej w kraju i za granicą pozycji IMiG jako nowoczesnego dwumiesięcznika naukowo-technicznego.

Według mojego rozeznania profesor Eugeniusz Dembicki pełni nieprzerwanie funkcję Redaktora Naczelnego najdłużej spośród Redaktorów Naczelnych podobnych krajowych czasopism naukowo-technicznych.

W grudniu 2015 roku profesor Eugeniusz Dembicki ukończył 86 lat. W związku z tym poinformował Kolegium Redakcyjne i Radę Programową o zamiarze zakończenia w grudniu 2015 roku pełnienia funkcji Redaktora Naczelnego i jednocześnie zainspirował nas do wydania kolejnego Numeru Jubileuszowego IMiG (nr 5/2015) zawierającego artykuły opracowane przez najbliższych i wieloletnich współpracowników, doktorantów, wychowanków oraz przyjaciół Profesora.

Od stycznia 2016 roku funkcję Redaktora Naczelnego będzie pełnił dr inż. Włodzimierz Cichy, dotychczasowy zastępca Redaktora Naczelnego, jeden z wychowanków i najbliższych wieloletnich współpracowników Profesora.

Pragnąc uszanować wolę i decyzję Redaktora Naczelnego, jako członkowie Kolegium Redakcyjnego i Rady Programowej oraz wieloletni współpracownicy Profesora wydajemy niniejszy Numer Jubileuszowy IMiG i pragniemy z głębi naszych serc jak najserdeczniej i najszczerzej podziękować za:

- trafny pomysł i inicjatywę utworzenia IMiG, 36-letnie kierowanie pracami Redakcji oraz za unowocześnianie prezentowanej tematyki naukowo-badawczej, projektowej i wykonawczej,
- promowanie na łamach IMiG współpracy środowiska naukowego i gospodarczego oraz praktyczne wdrażanie dorobku naukowego w gospodarce morskiej,
- za wspaniałe umiejętności organizacyjne i ciągłe doskonalenie procesu wydawniczego IMiG,

- za inspirowanie nas do twórczej pracy redakcyjnej oraz za umiejętność perspektywicznego spoglądania w przyszłość w zakresie rozszerzania zakresu tematycznego,
- za serdeczność i nieustanną życzliwość okazywaną wszystkim pracownikom i współpracownikom Redakcji oraz Autorom publikowanych artykułów,
- za pracowitość, energię i ciągle niewyczerpane pomysły oraz inicjatywy zmierzające do uatrakcyjniania i unowocześniania IMiG.

Wyrażamy także Panu Profesorowi jako wieloletniemu Redaktorowi Naczelnemu należny szacunek i uznanie.

Mamy głęboką nadzieję, że zechce pan Profesor nadal uczestniczyć w dalszych pracach redakcyjno-wydawniczych jako przewodniczący Rady Naukowo-Programowej poprzez doradztwo, konsultowanie i przede wszystkim wskazywanie nam pomysłów i rozwiązań zmierzających i wpływających na dalszy rozwój Inżynierii Morskiej i Geotechniki, nad którym z wielkim powodzeniem czuwał Pan przez ostatnie 36 lat.

Artykuły zamieszczone w tym Jubileuszowym Numerze IMiG i dedykowane Panu Profesorowi niech będą wyrazem naszego podziękowania i uznania za efekty 36-letniej pracy jako Redaktora Naczelnego.

Jesteśmy pewni, że po 36-letnim przyzwyczajeniu się Pana Profesora do czytania „z obowiązku” wszystkich artykułów, recenzji i innych materiałów nadsyłanych do Redakcji w maszynopisie, będzie Pan nadal czytał je w całości, ale już nie „z obowiązku”, lecz z „osobistego zainteresowania”, i nie w maszynopisie, lecz po wydaniu ich drukiem jako efekt finalny procesu wydawania IMiG.

Życzymy Panu Profesorowi dużo zdrowia, sił i wszystkiego najlepszego w życiu osobistym.